

Bewonersblad voor de locaties van Marga Klompé in regio Aalten - Bredevoort

Bewonersblad

Najaar 2023

Wijnfeest
Aalten

Wafels en
pannenkoeken
bakken

Samen naar de
Zwarte Cross

**Marga
Klompé**

voor het beste van elk moment

Voorwoord Raad van Bestuur

Op het moment van schrijven is het medio augustus en zitten wij volop in de vakantieperiode. De afgelopen zomermaanden stonden wel erg in het teken van tegenstellingen. Niet alleen de weersomstandigheden die varieerden van heerlijk warm, kurkdroog en te nat. Je zou maar net gewerkt hebben in de zonnige periode en met vakantie zijn wanneer het slechter is. Welverdiende vakantie om weer op te laden of een verregende vakantie waarin de beleving wel even anders is. Neemt niet weg dat de werkelijke overweldigende natuurkrachten in delen van Europa (en daarbuiten) verwoestende sporen heeft nagelaten. Wederom velen die dierbaren en huis en haard zijn verloren. Dan is een verdroogd gazon of natte tent maar bijzaak.

In deze maand was er ook de Zwarte Cross, waar je een heel divers (tegengesteld) publiek tegen komt. Naast die diversiteit is er een grote mate van overeenkomst: plezier maken. Want dat kunnen ze daar wel. Jong en oud is met elkaar verbonden in 'ons' stamcafé De Schans. Ook ik mocht op zaterdag ons café bezoeken en wat was het er gezellig. Wel veel lawaai en je kon elkaar moeilijk tot geheel niet verstaan, maar dat mocht de pret niet drukken. Wat een respect over en weer tijdens de vele mooie ontmoetingen. Het motto van de cross in 2023 was 'Nøhlen is dodelijk!'. 'Nøhlen' deed ook niemand. Zelf had ik de mooie ervaring dat ik in contact met een bewoner kwam waar ik 45 jaar geleden in het ziekenhuis mee had gewerkt. Ik ben een week later bij Margje in De Hassinkhof gaan koffiedrinken om even verstaanbaar bij te praten. Dit noemen wij nu 'mooie momenten maken' bij Marga Klompé.

Ik hoop dat wanneer u dit leest u ook mag denken aan mooie momenten die u de afgelopen periode heeft gehad of waar u naar uitkijkt. Mogelijk draagt het lezen van dit bewonersblad daar ook weer aan bij, waarbij een blijk van waardering voor alle betrokkenen zeker op zijn plaats is.

Marcel Duvigneau
raad van bestuur

Wijnfeest Aalten

Op 8 tot en met 11 juni vond het jaarlijkse wijnfeest in Aalten weer plaats en wat voor één...

Voor het eerst werden onze bewoners van Marga Klompé (die dat leuk zouden vinden) door de S.A.P. (Stichting Aalten Promotie) van harte uitgenodigd om op donderdag 8 juni vanaf 14.00 uur, onder het genot van een hapje en een drankje, bij de opening van dit feest op de Markt in Aalten aanwezig te zijn. Dit was echt een groot succes!!

Van twee woningen van Hoge Veld gingen bijna alle bewoners mee. Wandelend vanaf Hoge Veld met onze bewoners, de meeste in een rolstoel, richting de Markt. We waren dan ook heel erg blij dat heel wat vrijwilligers en naasten van de bewoners ervoor hebben gezorgd dat dit mogelijk werd. Zonder voldoende helpende handen lukt het immers niet om zo'n prachtige activiteit voor onze bewoners mogelijk te maken. Wat hebben ze genoten met z'n allen!!

Van het schitterende weer, de (alcoholvrije) wijn met natuurlijk een borrelhap erbij en heuse wijnkoninginnen! Rond 15.30 uur vertrokken we weer naar Hoge Veld, een deel zelfs nog via Kasper Paul, om als afsluiting ook nog te genieten van een heerlijk ijsje.

Stralende gezichten van bewoners die er echt even helemaal uit waren..., alleen maar puur genieten..., dat was 8 juni 2023 voor deze bewoners.

Bedankt S.A.P!

*De boog kan niet altijd gespannen zijn.
Ook wij zijn er even tussenuit geweest.
Wij hopen dat u een fijne zomer heeft gehad.*

*Sandra Veerbeek en Henk Hogevoonder
regiomanagers*

Leden Cliëntenraden Aalten / Bredevoort

Per augustus 2023

Leden cliëntenraad Beth San

De heer J. Lensink
Mevr. J. Jentink
Mevr. J. Tenten
Mevr. L. Heusinkveld-te Winkel
Mevr. A. Vreeman-Schuurman
Mevr. A. Lammers
(Vacature 3 x)

Cliënt Beth San woning 25 (som)
Familie cliënt wzc Beth San
Familie cliënt woning 29 (pg)
Contactpersoon woning 31 (pg)
Contactpersoon Beth San
Familie cliënt woning 35 (pg)

Leden cliëntenraad Stegemanhof/Hoge Veld

De heer G. Luimes
Mevr. R. Stoffers
Mevr. S.E. Mulder-Kersten
Mevr. S. ter Horst
Mevr. R. Vonderhorst
(Vacature 4 x)

Cliënt Stegemanhof
Cliënt Stegemanhof (somatiek)
Familie cliënt Hoge Veld (89)
Familie cliënt Hoge Veld (85)
Contactpersoon Hoge Veld

Leden cliëntenraad Ambthuis/kleinschalig wonen

Mevr. A. Mateman
De heer A.J. Hummelink
De heer A.J. Geerdes
(Vacature 6 x)

Cliënt wzc
Cliënt wzc
Contactpers. kleinschalig wonen

Leden cliëntenraad Thuiszorg Marga Klompé

Mevr. M.J. Dibbets-Jansen
Mevr. S. de Booij
De heer W.R. Broeke
Mevr. E. Venderbosch

Winterswijk
Winterswijk
Lochem
Lochem

Regio Aalten

Vacature (2x)

Bureau Ondersteuning Cliëntenraden
Ziekenhuisstraat 14
7141 AN Groenlo
Tel: 0544-474100 tst 3409
Email: cliëntenraad@szmk.nl

Wafels en pannenkoeken bakken

met de leerlingen
van groep 8
van CBS De Triangel
Locatie Hoog

Samen eten levert mooie gesprekken op tussen jong en oud!! De leerlingen van groep 8 van De Triangel Hoog wilden hier graag hun steentje aan bijdragen. Daarom kwamen op 17 mei twintig leerlingen wafels bakken. De overige twintig leerlingen van groep 8 kwamen op 16 juni pannenkoeken bakken om er daarna ook weer samen met onze bewoners heerlijk van te genieten. Wat een feest!

Na ontvangst van de leerlingen in de hal van Hoge Veld met een welkomstwoord, waarin kort uitleg over de doelgroep volgde, kregen de kinderen limonade met wat lekkers erbij. Voor de leerkracht (en beide keren twee ouders) was er uiteraard koffie/thee. Hierna werden de

kinderen in groepjes van vier leerlingen begeleid naar de woningen. Ze droegen allemaal een sticker met hun naam erop, zodat bewoners hen ook gemakkelijk aan konden spreken. Op de woningen waren vrijwilligers/gastvrouwen aanwezig om de leerlingen te begeleiden. Alleen met hulp van hen erbij, kon deze activiteit ook echt plaatsvinden, waarvoor allen heel veel dank!

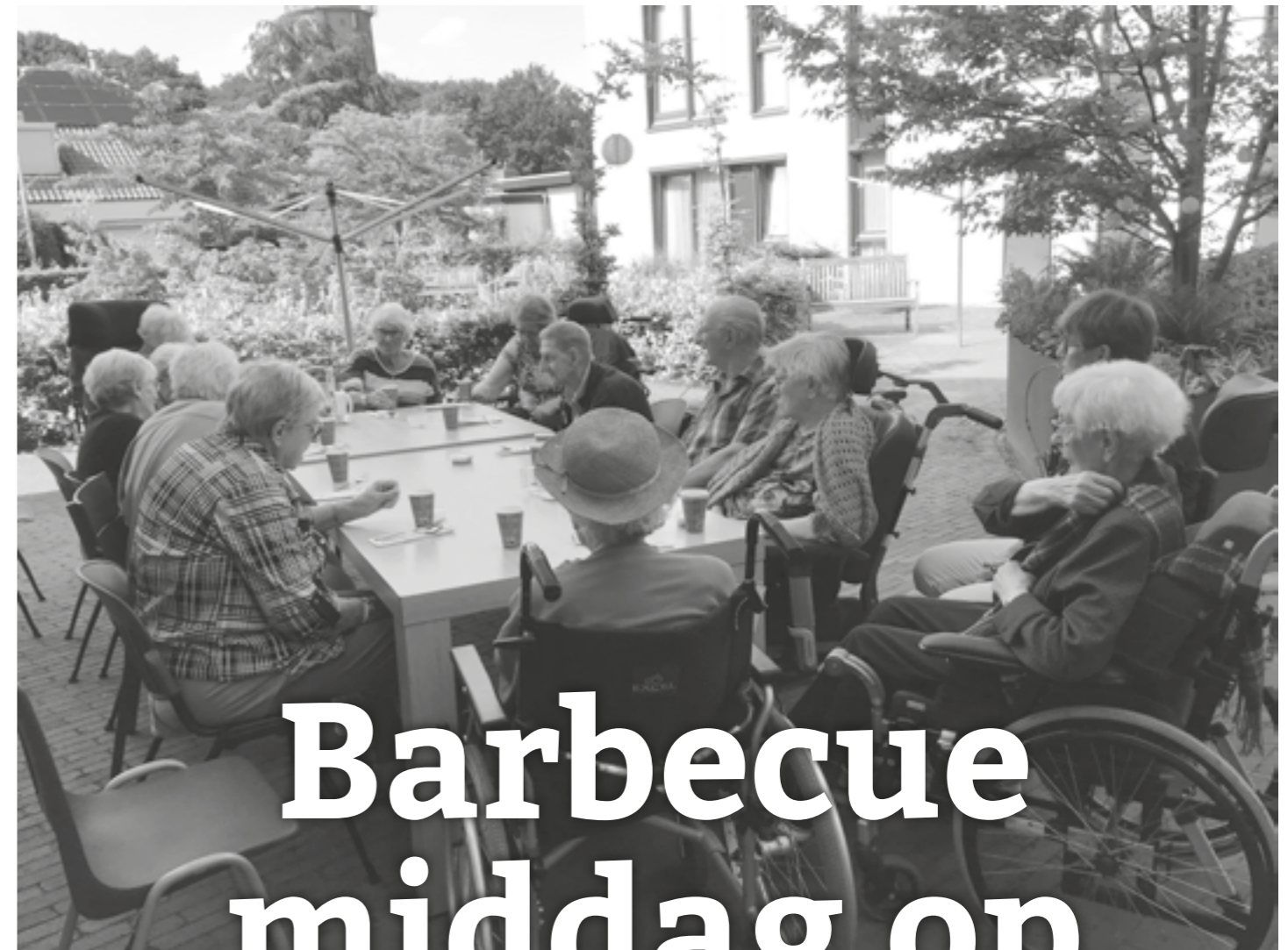
Om elf uur begonnen de leerlingen, meestal in tweetallen, met het bakken op de woningen. Prachtige creaties... De overige twee leerlingen zaten midden tussen de bewoners om samen met hen de meegenomen placemats in te kleuren. Dit werden unieke exemplaren... Rond een uur of twaalf was het op veel woningen tijd om de wafels/pannenkoeken, al dan niet prachtig versierd te gaan nuttigen. Jong en oud door elkaar. Een mooi gezicht. Vervolgens moest er natuurlijk ook nog worden opgeruimd. Ook dit werd keurig opgepakt.

Daarna was er nog wat tijd over en werden er nog wat spelletjes met de bewoners gespeeld. Die genoten hier zichtbaar van... Uiteindelijk was het tijd voor de leerlingen om weer afscheid van de bewoners te nemen en terug naar school te lopen. De leerlingen werden op veel woningen uitgezwaaid, terwijl één bewoonster zei: "Morgen terugkomen hoor"... Triangel Hoog, bedankt voor jullie medewerking en heel graag tot ziens!

Tocht met de huifkartrein

Zaterdag 17 juni hebben de bewoners van woning 91 van Hoge Veld een uitje gehad met het huifkartreintje. Het was heel gezellig samen met familie. Een bewoner zei dat ze een hele mooie reis hadden gehad en de rest was het daar unaniem mee eens.

Barbecue middag op Hoge veld

Dit werd gehouden op 23 juni in de binnentuin en alle bewoners waren welkom. Het was een prachtige dag, het weer werkte mee en iedereen kon gezellig buiten zitten. De barbecue werd verzorgd door het Grand Café van Stegemanhof. Het eten was lekker en smaakvol klaar gemaakt. Een dag voor iedereen met een gouden randje.

Samen met Marga Klompé naar de

Toen Joke mij voor enkele weken vroeg om mee te gaan naar de Zwarte Cross had ik daar mijn bedenkingen wel over. Ze zei: "Wij gaan je in de watten leggen" en toen ben ik overstag gegaan. Hoe korter dat het bij 23 juli kwam hoe meer ik mij er op verheugde en jawel, 's morgens om 10.15 uur ging ik met de rolstoelbus vanaf Beth San via Winterswijk (Pelkwijk en Vredense Hof) via een toeristische route langs Corle en Vragender naar de ingang Back Stage Oost. Via rijplaten en heel veel opslagterreinen van materialen kwamen wij bij de ingang waar wij opgewacht werden door het team van Marga Klompé die ons naar café "De Schans" brachten. Toen wij binnenkwamen was er al meteen een super gezellige sfeer en kreeg ik een vaste plaats en vandaar alles goed kon overzien, werd er gezorgd dat wij drinken kregen. Er werden diverse spelen gedaan door jong en oud zoals Scrabble, sjoelen, vier op een rij, schaken, etc. Ook liep er een accordeonist te spelen om ook de sfeer te verhogen en er goed de stemming in te houden. Diverse keren was er een optreden van Bart van Loon en werd er de polonaise gedaan in het café met rolstoel en al. Iedereen deed mee zowel jong als oud en dat is toch zo geweldig dat het in deze tijd nog

kan. Zelfs de kinderen en kleinkinderen kwamen kijken hoe opa in het café zat. Ook werden wij goed getrakteerd met broodjes warm vlees en diverse hapjes. Het oude café gevoel leefde weer helemaal op compleet met veel gezelligheid en praten onder het genot van een glaasje bowl of advocaatje maar ook het bier en de frisdrank waren rijkelijk aanwezig. Maar natuurlijk werd ik echt in de watten gelegd en heel goed verzorgd door het team Marga Klompé en wat een organisatie om alles zo vloeiend te laten verlopen van vervoer tot verzorging.

Super wat jullie voor ons gedaan hebben en een diepe buiging is zeker op zijn plaats.

Hier kun je nog meemaken dat iedereen met elkaar praat of je nu oud en slecht ter been bent of dat je jong en springlevend bent, wij zijn er voor allemaal en dat is een groot succes voor de organisatie van Zwarte Cross. Om 18.00 uur ging ik weer met een heel, heel goed gevoel naar Aalten en dat ik dit nog mee heb mogen maken. Zo gaaf, dank je wel. Ik had dit van tevoren nooit zo verwacht.

Door Jan van Zuidam

ZWARTE CROSS

Harmonica middag Hoge Veld

Het was de bedoeling om de harmonica-middag op 12 juli buiten in de binnentuin te houden, maar door het onvoorspelbare weer is er uitgeweken naar de serre tussen woning 85 en woning 91.

Alle bewoners die zin hadden waren erbij aanwezig. Er is meegezongen en er is zelfs gedanst. Hoe gezellig kan een muzikale middag zijn.

Bezoek aan de De Ahof

Woensdag 9 augustus zijn we met een groepje bewoners en vrijwilligers naar de kinderboerderij De Ahof in Aalten gewandeld. Daar werden we opgewacht door de beheerder van de kinderboerderij. De koffie en thee en een lekkere koek stonden voor ons klaar. We konden buiten zitten want het was mooi weer. Tijdens het koffie drinken kwam een pauw ons al goedendag zeggen. En liet hij zijn mooie veren aan ons zien. Na de koffie heeft de beheerder ons de kinderboerderij en natuurlijk de dieren laten zien. Hier en daar gaf hij enige uitleg over een bepaald dier of over zijn voedsel. We hebben geiten, schapen, kippen, vogels, konijnen, kalfjes, ezels en herten gezien. Een aantal bewoners hebben gevoeld hoe zacht een konijn en een kip is. We hebben een erg leuke middag gehad bij de kinderboerderij. Dit is zeker voor herhaling vatbaar.

Groetjes van de bewoners van Stegemanhof

Spiekerbokse

Derk en Diny wonnen in 'n mooi huus an disse kante van 't darp.

Derk was veur in de zestig en al 'n joor of wat in de VUT. Diny was 'n endjen jonger, achter in de vieftig. Eur enigste dochter wonnen al weer joren samen met eur vriend in ne ni-jbouwwiek in Wenters.

't Was op ne vri-jdagmorgen veur in november ton Derk teggen Diny zei: "Ik denen eigelek nog wal ne ni-je spiekerbokse te hebben, dee wee 't d'r now ligt, bunt mien allemaole te klein."

"I-j mot wat vaker lopen of de fietse griepen in plaatse da'j altied met de konte in d'n auto zit," zae Diny. Ze von dat eurn Derk de leste tied de boek dikker kreeg. In d'n hof was neet zovölle meer te doon en mooi weer umme te fietsen was 't ok neet meer. Diny wol d'r op letten met 't aeten: neet te völle vet en veural völle greunte. Was veur eurzelf ok neet slech, zee kon 't d'r ok aardig met doon, laot ze maor neet te völle van 'n ander zeggen, dech Derk bi-j ziczelf.

't Was vri-jdagmorgen, d'r was een dikken mot en 't smoddelen soms ok 'n betjen. Kiek dan ging i-j neet met de fietse, maor met d'n auto naor 't darp von Derk en Diny kon 'm gin ongeliek gevven disse kere. Derk en Diny konnen d'n auto kwiet achter de banke en ton naor de spiekerboksenwinkel in de Misterstraote, Hedenmensen, wat hadden ze door een hoop spiekerboksen! In alle maoten en kleurn. Anbiedingen wazzen d'r ok, door kekken Derk en Diny 't eerste naor. Op ne opvallende plate ston eschrevvene: tweede spijkerbroek gratis! Kiek now zag Diny opens ok ne prachtege spiekerbokse, maor volgens Derk had ze nog wal

boksen genog en ok dee eur nog good passen. "Maor a'j d'r twee koopt is d'r ene veur niks, dat kö'w neet laoten scheten", zae Diny opgewonden.

"Toe dan maor", zuchten Derk. Diny an 't passen met ne mooie spiekerbokse.

't Was eerst de vekeerde maote, maor gelukkeg had de verkoopster ok nog 'n maote groter.

't Was wal ne hele dure bokse, maor passen prima. Dus koch Diny de dure spiekerbokse. Ton Derk met de boksen an 't passen. Te lang, te kort, te wiede te nauw of neet de goeie kleure. Derk kreeg 't d'r warm van in dat kleine pashöksken met de warme lampe d'r baoven. 't Zweet leep 'm in sträöltjes van de kop en 't humeur van Derk wodden d'r niet baeter op. Diny maor hen en weer lopen van de rekken naor 't pashöksken met 'afgekeurde' en nog te passen boksen.

Endelek had ze d'r ene den Derk tamelek good passen, d'r hoven maor een klein stuksken van de piepen af. Dat kon Diny makkelek zelf in odder kriegen.

Derk mos 'm nog ene kere antrekken umme te kieken of dit echt d'n besten was van allemaole. En ton ging 't mis.

Derk had al zovölle boksen los en dichte edaone, hee had d'r stieve vingers van ekreggen. Ton hee d'n lesten nog ene kere antrok, ging 't 'knoks'. Hee stoeken met zien rechterdoem achter ne lusse van d'n boord van de bokse. Derk zae heel wat op en niet zo zachtjes ok.

"Hol ow toch stille, de hele winkel kan ow heurn," sissen Diny.

Derk kwam met 'n pienlek gezichte veur de leste kere uut 't pashöksken, zienen doem was al

beheurlek op-ezwoollen!

Utslag van d'n handel was, dat Diny dee eigelek gaar gin spiekerbokse neudeg had, ne helen duren had ekoch en Derk wal neudeg ne ni-jen mos hebben, kreg d'r ene veur niks.

Maor 't meeste las had Derk van zienen doem den almaor dikker wodden.

"A'w thuus bunt gao'j d'r direct met an 't keulen", commandeern Diny.

En door zat Derk met zienen doem an de kökkentaofel, zienen rechterhand had e in ne Tupperware-doze. Diny had door kold water en iesblökskes in-edaone.

't Heelp neet völle.

Derk kon zienen doem niet gebroeken, zo zeer dee 't. Niks kon e d'r met. "t Was alderbastend lasteg, ok ummedat e ovveral rechts met was. Laepel, mes of vorke kon e gaar neet vasteholle. Diny mos 'm met 't meddagaeten alles an kleine stukes maken en Derk probeern met links 't aeten naor binnen te kriegen. 't Gaf ne grote knooieri-je.

Derk bleef vri-jdagmeddag an 't keulen met zienen dikken doem.

En ok 's aovend mos Diny de botterham veur 'm smeern en in kleine stukskes snie'n. Derk lek wal een klein kind!

's Nachts deed den doem niks anders as kloppen en zeurn. Derk deed gin oge dichte en Diny ok neet. Derk lag maor te draejen, te zuchten en te stönnen.

's Zaoterdagmorgens besloten Diny en Derk toch maor nao de huusartsenpost te gaon. Derk mos precies veurdoon hoo 't ongeluk gebeurd was. Had e 't lachen d'r ok nog bi-! D'n dokter lek 't toch baeter dat d'r foto's emaaft wodden van zienen hand.

Volgens de foto's was d'r niks ebrokken, allene zwoor ekneusd.

Ton mos den doem espalkt wodden en mos Derk d'n arm ne waeke in ne doek dragen. Ovveral mos Diny Derk met helpen: ankleden, uutkleden, naor de WC gaon, onder d'n douche. En de leu maor vraogen: "Wat heb i-j dan emaaft?"

"Ik mos ne ni-je spiekerbokse hebben en ton he'k met 't passen d'n doem vestoekt." Zo mos e iederene uutleggen. De leu begonnen dan te gräölen of keihard te schatern. Teggenwoordeg trök Derk zich de boksen heel veurzichtig an...

*Verhaal van Gerhard Uwland uit;
An disse kante van darp*

Herfst

Zomaar een boom
Zomaar een tak
Zomaar een blad
Zomaar wat wind
Groen....Geel....Bruin
Zomaar een grond
Vol met bladeren

Zomaar wat dauw
Zomaar wat druppels
Zomaar wat mos
Zomaar een web
Zomaar een bos
Vol met paddenstoelen

Ja, het is weer Herfst!

Ria Elbrink

De wekelijkse kaartclub

De wekelijkse kaartclub. Cliënten van het dagcentrum en woonzorgcentrum zijn een tijdje geleden met het kaartspel hartenjagen gestart. Dit geeft veel ontspanning. Met een lekker bakkie koffie en vaak een snabbel van het Grand Café hebben we veel plezier. Zijn er nog mensen die hartenjagen leuk vinden, die mogen zich bij ons aansluiten.

Groetjes team Dagcentrum

HERFST

Bladeren in alle kleurtjes

Regenlaarzen tijd

Wolken, wind & regen

PADDESTOELEN

KASTANJES ZOEKEN

Eekhoortjes & beukenootjes

In de plassen stampen

Typisch Nederlands

- Bitterbal
- Boerenbont
- Delftsblauw
- Dropjes
- Elfstedentocht
- Fietsen
- Fietspaden
- Grachten
- Hagelslag
- Kaas
- Klompen
- Koeien
- Koningsdag
- Molens
- Nederland
- Oranje
- Pannenkoeken
- Pepernoten
- Pindakaas
- Polder
- Schaatsen
- Sinterklaas
- Stamppot
- Stroopwafels
- Tulpen
- Zee

K	O	E	I	E	N	H	A	G	E	L	S	L	A	G
Z	S	T	R	O	O	P	W	A	F	E	L	S	T	D
N	E	K	E	O	K	N	E	N	N	A	P	H	E	P
F	I	E	T	S	P	A	D	E	N	B	C	L	S	O
K	D	R	O	P	J	E	S	S	O	O	F	W	I	L
P	L	I	L	H	E	T	T	E	T	T	B	P	N	D
I	L	O	M	U	A	A	R	N	S	D	I	E	T	E
N	K	S	M	A	M	E	E	B	N	N	T	P	E	R
D	A	V	H	P	N	D	L	A	E	A	T	E	R	T
A	A	C	P	B	E	A	N	M	T	L	E	R	K	U
K	S	O	O	T	U	N	N	O	H	R	R	N	L	L
A	T	N	S	W	A	S	S	L	C	E	B	O	A	P
A	T	F	O	R	A	N	J	E	A	D	A	T	A	E
S	L	F	I	E	T	S	E	N	R	E	L	E	S	N
E	O	U	W	E	G	A	D	S	G	N	I	N	O	K

Oplossing

De overige letters vormen:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Herfst

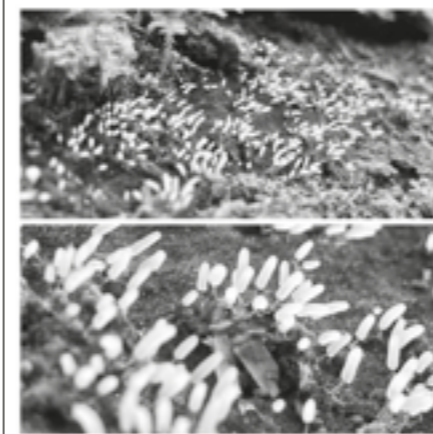
Hoewel deze zomer ook een paar herfstige weken kende, is de meteorologische herfst nu echt begonnen. Weer een nieuw moment van verandering in het jaar. Veranderingen, in de breedste zin van het woord. De dagen worden korter en de avonden duren langer. De gemiddelde temperatuur zal verder dalen en wellicht valt er weer meer regen. De zomerzon heeft haar best gedaan om groenten en vruchten te laten groeien, waardoor in de herfst de meeste gewassen geoogst kunnen worden. De bomen gaan in de spaarstand door de dalende temperatuur en het gebrek aan zonlicht. Hun bladeren veranderen van felgroen naar goudgeel, oranje, rood en bruin om ze uiteindelijk los te laten en de grond ermee te bedekken. De herfst kan daarom ook wel worden

geassocieerd met loslaten. Het loslaten van het warme weer, de bladeren die vallen en de laatste vruchten en groenten die geoogst worden en zichzelf loslaten van de moederplant.

Toch is de herfst voor mij meer dan loslaten. Het is voor mij een moment om stil te staan bij wat het leven tot me tot nu toe heeft gebracht. Ik denk hierbij terug aan het oogsten. Wat heb ik dit jaar gezaaid? Of anders gezegd, wat wenste ik mezelf of een ander toe? Wellicht was er iets dat ik wilde bereiken? Welke kansen heb ik ergens voor gekregen en gegrepen? Of is me iets toegevallen, zoals een bijzondere, onverwachte ontmoeting met een onbekende? Door middel van deze vragen sta ik stil bij wat ik mag oogsten, mag binnenhalen. Wat heb

ik als waardevol ervaren of ben ik dankbaar voor? Ik beseft me ten eerste dat dit oogsten niet vanzelfsprekend is. Om een gewas te laten groeien, heeft het de juiste grond nodig, zonlicht, water en veel inspanning. En ook dan, geeft al het harde werk geen garantie voor succes. Zoals het weer, hebben we veel in het leven niet in de hand. Soms komt een vrucht niet tot bloei, of smaakt het niet zoals gehoopt. En hoe verhouden we ons daartoe? En wanneer het gezaaide dan toch onverwacht tot bloei kwam, maakt dat extra waardevol. Daarom sta ik in de herfst vaak stil bij de vraag: wat wil ik blijven koesteren en wat mag ik loslaten?

Naast loslaten en koesteren wat ik heb mogen ontvangen, denk ik bij de herfst ook aan de toekomst en aan nieuw leven. Misschien is het nogal tegenstrijdig, in vergelijking met het vervaagde groen van de bladeren die uiteindelijk de grond gaan bedekken. Tegelijkertijd zijn diezelfde bladeren een nieuwe voedingsbodem voor allerlei andere organismen. De herfst brengt zo een heel nieuw leven voort, wat niet altijd zichtbaar is voor het blote oog. Er is namelijk een hele wereld van leven onder onze voeten wat zich vooral tijdens de herfst laat zien. Af en toe een zonnestraal, vochtige grond,

IJsvingertjes. Minuscule paddenstoelen die zich voornamelijk laten zien wanneer het vochtig en koel is. Foto's: Naomi Bruil-Pontier

een bodem vol bladeren en ander vergaand materiaal zijn geweldige omstandigheden waarin schimmels en paddenstoelen kunnen groeien. Wat de natuur eerder in het jaar moest loslaten, ondersteunt nu nieuw leven. Er is een heel netwerk van sporen onder onze voeten dat ongezien verbonden is met elkaar en dat de natuur helpt voortbestaan. Schimmels hebben immers een nauwe relatie met bomen. Afhankelijk van de schimmel helpen zij een boom afbreken en sneller op te laten nemen in de voedselkringloop. Ook zijn er schimmels die samenwerken met bomen en zo voedingsstoffen uitwisselen om beiden te kunnen groeien. Op beide manieren ondersteunen zij het leven en hiermee de toekomst.

Zo staat veel in verbinding met elkaar. De groenten en het fruit zal niet ontstaan zonder de bestuiving van insecten en zal niet groeien zonder de zon, het water en al het harde werken. We zullen niet van de groenten en fruit kunnen genieten, als we hen niet losmaken van wat hen leven gaf. En ook als iets lijkt te zijn vergaand, ontstaat er weer nieuw leven in de vorm van schimmels en paddenstoelen die ook weer nieuw leven voortbrengen.

Door de regen en de kortere dagen vind ik de herfst ook wel treurig aanvoelen. Toch vind ik troost in de gedachte dat alles in de natuur continu in beweging en in verbinding is met elkaar. We mogen koesteren wat we hebben en loslaten wanneer het moment daar is, om zo weer opnieuw te mogen beginnen.

Ik wens u en uw familie een hele fijne herfst, vol onverwacht mooie momenten.

Naomi Bruil-Pontier
Geestelijk verzorger

**Marga
Klompé**
voor het beste van elk moment